

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1989-1990

7 DECEMBER 1989

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

— van de heer A. Denys —

betreffende maatregelen om een einde te maken aan de compensatiepolitiek

VERSLAG

**namens de Commissie voor Financiën en Begroting
uitgebracht door de heer R. Daems**

DAMES EN HEREN,

Uw Commissie voor Financiën en Begroting onderzocht op 6 december 1989 het voorstel van resolutie van de heer A. Denys betreffende maatregelen om een einde te maken aan de compensatiepolitiek.

Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer L. Vanvelthoven.

Vaste leden : de heren F. Cauwenberghs, P. Deprez, M. Didden, E. Van Rompuy, G. Verhaegen, J. Weyts ;

de heer J. De Bremaeker, mevrouw A. Duroi-Vanhelmont, de heren G. Moens, L. Vanvelthoven ;

de heren R. Daems, A. Denys, F. Vermeiren ;

de heren J. Loones, R. Van Hooland.

Plaatsvervangers :

de heren F. Aerts, E. Bockstal, E. Cooreman, J. De Roo, C. Moors, J. Van Eetvelt ;

de heren M. Bartholomeeussen, C. Lisabeth, V. Peuskens, M. Schoeters ;

de heren L. Bril, F. Verberckmoes, G. Verhofstadt ;

de heren H. Candries, A. De Beul.

Zie :

268 (1989-1990)

— Nr. 1 : Voorstel van resolutie

— Nr. 2 : Amendement

I. Toelichting van de indiener van het voorstel

Het initiatief houdt verband met recente verklaringen over de financieringswet in het kader van de onderhandelingen over de weddeverhogingen van de ambtenaren.

De verklaring van de nationale Vice-Eerste Minister en Minister van Begroting en Wetenschapsbeleid verbaast in die zin dat de last van die weddeverhoging — vooral voor de Franse Gemeenschap — zou kunnen worden gefinancierd door het verhogen van het toegewezen gedeelte van de opbrengst van het kijk- en luistergeld. Tevens was er een suggestie dat de Vlaamse Gemeenschap de bijkomende middelen zou kunnen aanwenden voor de BRT-dotatie.

De indiener van het voorstel noemt deze verklaring een duidelijk voorbeeld van compensatiepolitiek.

De indiener van het voorstel legt daarna bondig het financieringssysteem van de Gemeenschappen uit zoals het in de bijzondere financieringswet van 16 januari 1989 vervat ligt. Bij de bespreking van artikel 6 van de bijzondere financieringswet werd destijds in de bevoegde Kamercommissie gesteld dat een aantal belastingen, waaronder het kijk- en luistergeld, slechts worden gerestorneerd op basis van de restorno's voor 1988. Artikel 10, § 2 opent wel de mogelijkheid tot verhoogde restornering. Het niet-gerestorneerde gedeelte van deze belastingen vertegenwoordigt een bedrag van 44 miljard frank. In bovenvermelde Kamercommissie heeft de fractie van de indiener toen gesteld dat deze pot van 44 miljard frank tot een compensatiepolitiek kan leiden.

Het antwoord was dat deze pot van 44 miljard niet om budgettaire redenen zou worden aangesproken, maar alleen als de opbrengst van deze belastingen drastisch zou dalen of nog in het geval van een bijkomende bevoegdheidsoverdracht.

Nu blijkt dat men de restornering wil verhogen, niet omwille van een gedaalde belastingopbrengst of omwille van een bijkomende bevoegdheidsoverdracht, maar wel omdat de Franse Gemeenschap aan haar ambtenaren geen weddeverhoging toestaat.

De indiener besluit zijn toelichting met erop te wijzen dat wij er als Vlamingen alle belang bij hebben dat de Rijksbegroting gunstig evolueert. Als Vlamingen moeten we een einde maken aan de nefaste compensatiepolitiek waar we recent nog staaltjes hebben van meegemaakt : de problemen rond de stad Luik, de lasten van het verleden inzake onderwijs. Naar de toekomst toe valt zulks te vermijden. Hij besluit met te stellen dat de bijzondere financieringswet nog de mogelijkheid openlaat aan compensatiepolitiek te doen.

Met het goedkeuren van de resolutie moet het signaal gegeven worden dat de Vlaamse Gemeenschap in geen geval wenst dat van die mogelijkheid gebruik gemaakt wordt zonder dat er een bijkomende bevoegdheidsoverdracht is of een onverwachte conjuncturele daling van de opbrengst.

II. Algemene bespreking

Verschillende leden debatteren over het juiste actuele restorneringspercentage van het kijk- en luistergeld. Uiteindelijk wordt vastgesteld dat dit percentage voor 1990 afgerond 72 % bedraagt.*

* Het ontwerp van Rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 1990 zet de berekeningswijze uiteen van de restorno's aan de Gemeenschappen (Kamer van Volksvertegenwoordigers, Stuk 4/1 - 915/1 - 88/89, p. 98 e.v.)

De definitieve berekening hiervan wordt in bijlage van het verslag bijgevoegd.

Een ander lid meent dat we in het algemeen moeten stellen dat, als de middelen naar Vlaanderen kunnen komen, we dit moeten toejuichen. Wij hebben belang bij die bijkomende middelen, al moeten die niet geaffecteerd worden zoals de nationale begrotingsminister heeft gesuggereerd. In het algemeen is er echter geen bezwaar tegen het verschuiven van bijkomende middelen naar Vlaanderen, zelfs zonder bevoegdheidsoverdracht.

Een fractieleider meent dat het probleem langs twee kanten kan worden bekeken.

Enerzijds kan men stellen dat hoe meer de Vlaamse Gemeenschap verkrijgt, hoe beter dit is. Als we die 44 miljard frank kunnen realiseren, dan is een belangrijk gedeelte ervan voor ons. Toch moeten we weten waarvoor dit dan bestemd is. Verder is er een opgelegde solidariteit t.a.v. de aflossing van de nationale schuld.

Anderzijds kunnen we het uitzonderingsregime van artikel 10, § 2 van de bijzondere financieringswet in zijn juiste betekenis zien. Dit is : compenseren als er zich abnormale omstandigheden voordoen in een van de Gemeenschappen, als bepaalde zaken anders evolueren in de ene Gemeenschap dan in de andere. Artikel 10, § 2 betekent evenwel geen automatisme om van jaar tot jaar bijkomende middelen te zoeken in de pot van 44 miljard frank.

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve verklaart dat het standpunt van de Vlaamse Executieve is dat we geen vragende partij zijn. Het is tegen iedere federale logica in om, wanneer er zich ergens moeilijkheden voordoen, dit financieel te verhalen op de federale overheid. Indien de nationale financiën niet gesaneerd zijn, zijn de Vlamingen het slachtoffer. De Voorzitter van de Vlaamse Executieve verwijst in dit verband naar de hoge rentevoeten die voor onze bedrijven problemen stellen.

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve kondigt aan dat de nationale Regering op 15 december 1989 ter zake een beslissing neemt. Op 14 december 1989 is er een interministeriële bijeenkomst tussen de Regering en de Executieven. Het standpunt van de Vlaamse Executieve is daarbij dat de wet moet worden toegepast.

De indiener van het voorstel is verrast door de verklaring van de Voorzitter van de Vlaamse Executieve dat de wet dient te worden toegepast. De bijzondere financieringswet laat immers toe om de „44 miljard frank" te gebruiken of niet te gebruiken, terwijl we juist moeten vermijden die 44 miljard frank aan te raken.

Hij kan evenmin het lid volgen dat voorhoudt dat de Vlaamse Gemeenschap blij moet zijn met wat ze verkrijgt, zelfs zonder bevoegdheidsoverdracht. De Vlamingen hebben alle belang bij een gezonde nationale begroting. Als men ontspaart zonder bevoegdheidsoverdracht wordt de sanering van de rijksbegroting nog moeilijker. Ieder tekort in de nationale begroting moet voor bijna 60 % betaald worden door de Vlaamse belastingbetaler.

Een ander lid wil van de Voorzitter van de Vlaamse Executieve weten welke houding de Vlaamse Executieve zal aannemen als de Franse Gemeenschap de toepassing vraagt van artikel 10, § 2 van de bijzondere financieringswet. Zal de Vlaamse Executieve met een ja of met een neen antwoorden ?

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve antwoordt dat de beslissing over het optrekken van het restornopercantage door de nationale regering genomen wordt. De Vlaamse Gemeenschap is geen vragende partij.

Een ander lid meent dat de basis van het federalisme de eigen financiële verantwoordelijkheid is. Er is berekend dat het niet om 44 miljard frank, maar om 60 miljard frank gaat. Iedereen weet dat de Franse Gemeenschap het moeilijk heeft. Elk jaar zal dus de vraag komen om het percentage te verhogen. Als men de deur van de financieringswet openzet, heeft men geen federalisme meer. Het gaat niet om b.v. 100 of 200 miljoen frank. De Franse Gemeenschap zou er overigens dan nog niet komen. De franstaligen willen een principiële toegeving.

Namens zijn fractie besluit het lid gekant te zijn tegen het optrekken van het restornopercantage.

III. Bespreking van de tekst van het voorstel van resolutie

Tussen verschillende leden wordt van gedachten gewisseld over de inhoud van het voorstel van resolutie. Na enig overleg wordt door de heren A. Denys, G. Verhaegen, G. Moens, R. Daems en G. Verhofstadt een amendement ingediend ertoe strekkend de tekst van het voorliggend voorstel van resolutie te vervangen door wat volgt :

„De Vlaamse Raad verzoekt de Vlaamse Executieve in het Overlegcomité Regering-Executieven een standpunt in te nemen, waarbij langs artikel 10, § 2 van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten het aan de Gemeenschappen toegewezen gedeelte van de bedoelde belastingen niet kan worden verhoogd zonder een evenredige bevoegdheidsoverdracht of zonder een evenredige conjuncturele daling in de opbrengst van de in artikel 10 van de financieringswet bedoelde belastingen.”

Ter stemming gebracht wordt het amendement aangenomen met 9 stemmen bij 1 onthouding.

IV. Eindstemming

Ten slotte wordt het geamendeerde voorstel van resolutie eveneens aangenomen met 9 stemmen bij 1 onthouding.

De Verslaggever,

R. DAEMS

De Voorzitter,

L. VANVELTHOVEN

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

De Vlaamse Raad verzoekt de Vlaamse Executieve in het Overlegcomité Regering-Executieven een standpunt in te nemen, waarbij langs artikel 10, § 2 van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten het aan de Gemeenschappen toegewezen gedeelte van de bedoelde belastingen niet kan worden verhoogd zonder een evenredige bevoegdheidsoverdracht of zonder een evenredige conjuncturele daling in de opbrengst van de in artikel 10 van de financieringswet bedoelde belastingen.

BIJLAGE

UITTREKSEL UIT HET ONTWERP VAN RIJKSMIDDELENBEGROTING
VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1990 BEVATTENDE EEN UITEENZETTING
VAN DE BEREKENINGSWIJZE VAN HET KIJK- EN LUISTERGELD
(Kamer van Volksvertegenwoordigers, Stuk 4/1 - 915/1 - 88/89, blz. 98, 99, 100 en 104)

II. RISTORNO'S AAN DE GEMEENSCHAPPEN

A. Herberekening van de definitieve ristornobedragen uit te betalen voor het begrotingsjaar 1988

De definitieve bedragen van de ristorno's aan de Gemeenschappen voor het begrotingsjaar 1988 kunnen als volgt worden berekend :

a) Reconductie van de ristorno's 1987.

Tot en met het begrotingsjaar 1987 verwierven de Gemeenschappen 62,15 % van de eigen opbrengst van het kijk- en luistergeld. In termen van de netto-opbrengst in 1988 van deze heffing vertegenwoordigt dit 21.741,591 miljoen frank x 62,15 % = 13.512,398 miljoen frank.

b) Toepassing artikel 9, § 1, van de gewone wet van 9 augustus 1980.

— Toename lopende uitgaven (exclusief werkloosheid en rampen) 1988/1987.	+ 4,60 %
— Gemiddelde index consumptieprijzen 1987/1986.	+ 1,55 %
— Verschil	+ 3,05 %
— Gevolg voor de ristorno's voor 1988 voor de Gemeenschappen :	

Indien men zich enkel houdt aan de gewone wet van 9 augustus 1980, bekomt men :
57.422,6 miljoen frank x 3,05 = 1.751,4 miljoen frank.

c) Samenvatting.

(in miljoenen frank)

C1. Reconductie 1987.	13.512,398
C2. Toepassing artikel 9, § 1, wet 9 augustus 1980.	+ 1.751,400
	<u>15.263,798</u>

Dit heeft voor gevolg dat 15.263,798 miljoen frank of 70,2055 % van het kijk- en luistergeld dient geristorneerd (en effectief uitbetaald) te worden.

Rekening houdend met enerzijds de verdeelsleutel bepaald door de werkelijke ontvangsten van 1988 (bijlage 1) en anderzijds, de verdeelsleutel voor het Kijk- en Luistergeld gelokaliseerd in Brussel-Hoofdstad (78 % Franstalig, 20 % Nederlandstalig en 2 % niet toegekend), kan het bedrag van 15.263,798 miljoen frank (13.512,398 miljoen frank + 1.751,4 miljoen frank) opgesplitst worden als volgt :

(in miljoenen frank)

1. Vlaamse Gemeenschap :	
15.263,798 x 61,97 %	9.458,975
+ 1.413,428 x 20 %	282,686
	<u>9.741,661</u>
2. Franse Gemeenschap :	
15.263,798 x 28,19 %	4.302,865
+ 1.413,428 x 78 %	1.102,474
	<u>5.405,339</u>
3. Brussel-Hoofdstad :	
15.263,798 x 9,26 %	1.413,428
- verdeling	- 1.385,160
blijft niet toegekend 2 %	<u>28,268</u>
4. Duitstalige Gemeenschap :	
15.263,798 x 0,58 %	88,530

B. Berekening van het % van het toegewezen kijk- en luistergeld rekening houdend met de nieuwe beslissingen in 1989

De uitvoering van het St.-Katharina-akkoord vereist dat in 1989 de nodige middelen voor de overdracht van de RVA-beroepsopleiding zouden worden overgeheveld onder de vorm van kijk- en luistergeld.

Dit impliceert dat net als voor de gewestelijke belastingen (zie supra) het toegewezen % van 1988 opgetrokken wordt zonder dat de ermee overeenstemmende middelen worden toegekend voor 1988.

Het totale bedrag* van de lasten van de overheveling van de sector RVA-beroepsopleiding bedraagt : 370,5 miljoen frank.

Samengevat.

(in miljoenen frank)

Reconductie ristorno's 1987.	13.512,398
Toepassing artikel 9, § 1, gewone wet 9.8.1980.	1.751,400
Nieuwe beslissingen (niet toegekend).	+ 370,500
	<u>15.634,298</u>

Dit komt neer op 71,91 % van het kijk- en luistergeld (afgerond).

Het bedrag van 15.634,298 miljoen frank wordt opgesplitst als volgt :

(in miljoenen frank)

1. Vlaamse Gemeenschap :	
15.634,298 x 61,97 %	9.688,574
+ 1.447,736 x 20 %	289,547
	<u>9.978,121</u>
2. Franse Gemeenschap :	
15.634,298 x 28,19 %	4.407,309
+ 1.447,736 x 78 %	1.129,234
	<u>5.536,543</u>
3. Brussel-Hoofdstad :	
15.634,298 x 9,26 %	1.447,736
- verdeling	- 1.418,781
blijft niet toegekend	28,955
4. Duitstalige Gemeenschap :	
15.634,298 x 0,58 %	90,679

Van deze bedragen voor 1988 zijn niet gestort : de kredieten betreffende de RVA-beroepsopleiding noch de verschillen tussen de toegekende ristorno's en de werkelijke lasten die aan de Gemeenschap overgedragen zijn door de overdracht van het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn en het Fonds voor de bouw van ziekenhuizen en medisch-sociale inrichtingen.

III. DEEL VAN DE OPBRENGSTEN VAN DE BELASTINGEN EN HEFFINGEN TOEGEWEZEN AAN DE GEMEENSCHAPPEN

Artikel 36 van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten bepaalt het deel van het kijk- en luistergeld, van de belasting over de toegevoegde waarde en van de personenbelasting dat aan de Gemeenschappen wordt toegewezen.

III.1. Toegewezen deel van de opbrengst van het kijk- en luistergeld

In afwachting dat de gewestelijke verdeling van deze taks gekend zal zijn, werd deze raming voorlopig gebaseerd op de verdeelsleutel van 1988.

De vaststelling van het ristornopercantage en de verdeelsleutel 1988 werden omstandig verantwoord in artikel 9.

Zoals voor de gewestelijke belastingen dient ook hier het effectieve percentage weerhouden van de eind 1988 verworven ristorno's op het kijk- en luistergeld, dat wil zeggen

het percentage dat rekening houdt met de volledige uitvoering van het St.-Katerina-akkoord.

Op basis van het voormelde percentage en rekening houdend met de geraamde ontvangsten voor 1990 (19.629,5 miljoen frank) beloopt het voorlopig toegewezen deel voor 1990 : $19.629,5 \text{ miljoen frank} \times 71,91 \% = 14.115,573 \text{ miljoen frank}$.

Verdelen we deze middelen over de Gemeenschappen op basis van de verdeelsleutels 1988 dan bekomen we voor de :

	(in miljoenen frank)
Vlaamse Gemeenschap (63,827 %).	9.009,547
Franse Gemeenschap (35,597 %).	5.024,721
Duitstalige Gemeenschap (0,576 %).	81,305
(ristorno : wet van 9 augustus 1980).	
